

ЌЕ БИДЕМЕ ПРЕПОЗНАЕНИ ВО СИСТЕМОТ АКО ГО ЧУВАМЕ ДОСТОИНСТВОТО НА ПРОФЕСИЈАТА

Времињата и приликите се менуваа, но секогаш останува чувството дека работиме нешто многу значајно, дека ексклузивноста во знаењето за лековите и за здравјето на луѓето не прави посебни како професионалци и ни дава за право да се чувствуваме горди на својата професија-Активно комуницирам со сите надлежни институции и постојано сум присутна секаде каде може да придонесам за заштита на интересите на нашата професија.- Фармацевтите не само што учествуваат во сите активности на Комората, всушност, **тие се Комората.**

Во јуни годинава по втор пат ја добивте довербата да ја извршувате престижната функција-претседател на Фармацевтската комора на Македонија. Колку личното ангажирање и напорите за реализација на барањата на членовите на Комората за Вас претставуваат предизвик?

Не можам, а да не го изразам своето огромно задоволство што повторно ми е укажана довербата од членството да бидам на чело на Фармацевтската комора на Македонија. За мене ова претставува огромна чест и признание, но истовремено и обврска за уште поголем ангажман во остварување на целите и интересите на еснафот.

Реализацијата на барањата на членовите на Комората бара целосна посветеност и за мене тоа е особен предизвик. Ги следам постојано проблемите со кои се среќаваат членовите и активно барам решенија, пред се во координација со телата и органите на Комората ,а истовремено и со институциите на системот. Притоа, се залагам за реализација на предложените решенија и донесените одлуки. Со оглед на тоа што членството е хетерогено по својата структура и во однос на потесните интереси, често пати барањата и понудените решенија се противречни од различни групи на членови.Тоа бара дополнително ангажирање во усогласувањето на ставовите кај самото членство, а потоа и голем ангажман при преговорите со институциите надлежни за конечно разрешување на проблемот. Сепак, секојдневниот ангажман најмногу е во насока на давање поддршка на членството во однос на некое нивно барање што не е во надлежност на Комората.

Колку, како прв човек на Комората, сте задоволни од постигнатите резултати во подигнувањето на општествениот статус на фармацевтот? Во што се состои и како го

оценувате ангажманот на стручните служби во реализирањето на барањата и заштитата на интересите на членството?

На многу полиња постигнавме успеси во подигнување на општествениот статус на фармацевтите, како што е подобрувањето на текстот на договорот со Фондот во делот на казнената политика, имплементирањето и постојаното подобрување на електронскиот систем во аптеките, олеснувањата при јавните набавки во болничките аптеки, разни интервенции во прописите на барање на членството и слично.

Работните тела на Комората работат во континуитет и преговараме за квалитетно решавање на многу актуелни проблеми, како што се услугите што ги вршат аптеките, имплементација на концептот за фармацевтска грижа, како и за вклучување на фармацевтите во програмските, превентивните и промотивни активности на Министерството за здравство. Се работи и на подобрување на компетенциите на фармацевтот, а се разгледуваат и многу други можности и идеи што значат подобрување на општествениот статус на фармацевтот и неговата улога во здравствениот систем.

Стручната служба на Комората секојдневно е ангажирана околу реализација на активностите врзани за организирањето на пробната работа, стручниот испит и лиценцирањето на фармацевтите, акредитациите за облиците за стручно усовршување и другите обврски утврдени со законската регулатива. Стручната служба ги подготвува и седниците на органите и телата на Комората и редовно го запознава членството со сите информации значајни за професијата. Секојдневно и редовно комуницира со членството, ги пренесува информациите, ги сумира и одговара на дописите и јавувањата, а ги координира и активностите на органите и телата надлежни за постапување по поставениот проблем.

Би сакала да нагласам дека секојдневно ги следиме новините врзани за нашата дејност од регулаторната сфера и навремено го известуваме членството, ги проследуваме информациите и дописите од различни институции поврзани со секојдневното работење, комуницираме со органите и институциите на системот по прашањата и идеите од членството и ги информираме за добиените одговори и решенија. Безрезервно даваме поддршка на преземените активности и иницијативи од членството, учествуваме во преговорите за текстот на договорите со Фондот, како и на расправите по одредени законски решенија што се од интерес за професијата, преземаме различни мерки за остварување на влијанието врз фармацевтските политики и уште многу други работи кои се во надлежност на Комората или се од интерес на членството и професијата.

Дали и колку фармацевтите како нејзини членови индиректно учествуваат во активностите на Фармацевтската комора ?

Фармацевтите управуваат со работата на Комората преку претставници од својата територијална единица во органите на Комората. Фармацевтите не само што учествуваат во сите активности на Комората, всушност, **тие се Комората**. Извршните органи и тела на Комората ги спроведуваат одлуките на членството, а нивната успешност е директен одраз на активноста на членството. Следењето на работата на органите на Комората, идентификувањето на проблемите и предлозите за нивно разрешување од страна на секој член на Комората е основниот предуслов за успешна работа. Секој фармацевт може да се обрати до претставниците од територијалната единица или до стручната служба на Комората за да ги претстави сопствените согледувања. Органите и телата на комората ќе го земат предвид секое размислување при креирањето на сопствените активности.

Кои се обврските на извршните тела на Комората?

Извршните тела на Комората ги сочинуваат фармацевти делегирани од членството и нивна обврска е да обезбедат активна улога на сите фармацевти при донесувањето одлуки. Должни се да ги прибираат мислењата на членството по сите прашања од надлежност на Комората и повратно, да информираат за донесените одлуки и решенија.

Претставниците на членството во органите на Комората работат според насоките на членовите што ги избрале и пред нив се одговорни за својата работа.

Колку соработувате со институциите кои со своите законски надлежности ја тангираат фармацевтската фела , застапувајќи ги интересите на еснафот?

Активно комуницирам со сите институции надлежни околу остварувањето на улогата, целите и задачите на Комората и постојано сум присутна секаде каде може да придонесам за заштита на интересите на нашата професија.

Остварувам редовни средби и директна или писмена комуникација со Министерството за здравство, Агенцијата за лекови, со ФЗОМ, со Стоматолошката и со Лекарската комора и активно учествувам во разни проекти и јавни расправи, претставувајќи го јасно ставот на

Фармацевтската комора, значењето на фармацевтот за општеството и за здравствениот систем, настојувајќи на секој начин да дадам придонес за афирмација на професијата фармацевт.

Колку Фармацевтската комора соработува со сродните институции во земјите од Регионот и пошироко и колкав е бенефитот од заедничкото делување во насока на подобрување на општествениот статус на фармацевтот?

Покрај редовната соработка со меѓународните организации на фармацевтите, како што се FIP, PEGU и други во кои членуваме, морам да ја истакнам активноста на болничките фармацевти во Европската асоцијација, нивната ангажираност и бројните позитивни искуства и сознанија кои во голема мера го подигнуваат нивото на професијата, не поттикнуваат да бараме нови решенија и да ги подобруваме постоечките.

Од особено значење е соработката со коморите од регионот, што последната година резултирала со формирање на Асоцијација на комори на Југоисточна Европа, во која, покрај нашата, членуваат и коморите на Србија, Бугарија, Албанија, Косово, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Хрватска и Словенија, како редовни или придружни членки. Оваа соработка е значајна поради сличностите во Регионот, сличните проблеми и различните решенија на истите, искуствата во практиката и заедничките позиции и ставови во однос на потребните мерки за подобрување на општествената положба на фармацевтите, бенефитот што може да го имаат за општеството и за здравјето на населението. Со овие комори редовно разменуваме искуства и мислења за конкретни прашања, заеднички бараме најдобри можни решенија и предлози што по разгледувањето од нашето членство може да се преточат во одлуки за делување.

Медиумите редовно ги следат активностите на ФКМ. Колку, според Вашето мислење, присуството во јавноста има влијание врз афирмацијата на Комората и на фармацевтската професија воопшто?

Работата на Фармацевтската комора е јавна и ценам дека присуството во медиумите може да придонесе за афирмација, не само на еснафската организација, туку и на професијата фармацевт. Во медиумите сум присутна по неколку основи: на барање на членството кога

јавно треба да соопштам одреден став на Комората или да дадам изјава по повод одбележување на некој настан, на барање на новинар од одреден пишан медиум за став или стручно мислење, интервју на некоја тема или гостување на телевизиска или радио емисија на стручна тема, но и во рамките на кампањата за рационална употреба на лековите на Владата на РМ.

Моето често присуство во медиумите е само потврдува дека јавноста ја интересираат ставовите, предлозите и мислењето на фармацевтите за различни аспекти од структурата. Затоа, ќе го потенцирам инсистирањето на новинарите и на јавноста да зборувам на различни теми, што, според мене, може да биде само потврда дека нашата професија е ценета и може да понуди одговори.

Имате импресивна професионална биографија. Врвното образование сте го стекнале во реномирани странски универзитетски центри, а својот стручен профил сте го граделе почнувајќи од аптека, преку државни институции на кои сте биле на високи и раководни позиции, па до престижната позиција универзитетски професор и декан. Колку трнливиот професионален пат Ви претставува предност при извршувањето на функцијата претседател на ФКМ?

По завршениот факултет во Белград, со голем ентузијазам и љубов кон професијата почнав да работам во аптека, во 1979 година. Во аптека работев 20 години, и до денес, и покрај големите искушенија и тешкотии што ги носеа времињата, јас се уште во себе ја носам љубовта кон таа професија. Ме исполнуваше со бројните предизвици, потребата од постојано учење и племенитоста при директниот контакт со пациентите. Во тие години специјализирав фармацевтска технологија, бидејќи во аптеките се изработуваа магистрални и галенски лекови и се сметаше дека тоа има стратегиска и економска оправданост. Една година бев помошник министер за здравство и една година помошник на директорот на Фондот за здравствено осигурување. Од тие позиции работев на стратегиските и законските акти на кои и денес се темели нашата професија. Се разбира, тие се менуваат како што се менуваат потребите, но сметам дека направивме солидна основа за понатамошно регулирање на професијата. Следните седум години работев во Фондот како инспектор – контролор и од тој аспект ги согледав проблемите и појавите во професијата од другата страна. При вршењето на контролите повеќе им помагав на колегите со совети и упатства и повратно добивав информации за праксата. Во тие времиња завршив тригодишни редовни докторски студии и станав доктор на фармацевтски науки, токму од областа на социјална фармација и фармакоекономија- области што ги работев и што го обележаа целиот мој професионален пат. Од 2009 година сум професор на Факултетот за медицински науки во Штип на Одделот за фармација. Верувам дека животот ми даде шанса да им го пренесам

своето академско и практично знаење на младите и јас со задоволство ја користам оваа прилика, не пропуштајќи ни во еден момент на студентите да им ја всадам љубовта кон фармацијата и да им укажам на значењето на фармацевтот во здравствениот систем и гордоста и достоинството на оваа прекрасна и племенита професија.

И за крај, колку ја сакате Вашата професија и што би им порачале на членовите на Комората?

Професијата ја сакам колку што се сакам себе си, целиот свој живот сум го вградила во оваа професија. Поминав трнлив и тежок професионален пат во кој ги почувствував лично речиси сите аспекти на професијата. Времињата и приликите се менуваа, но секогаш останува чувството дека работиме нешто многу значајно, дека ексклузивноста во знаењето за лековите и за здравјето на луѓето не прави посебни како професионалци и ни дава за право да се чувствуваме горди на својата професија. Им порачувам на помладите фармацевти да го чуваат достоинството на професијата, бидејќи само така ќе не препознае системот и ќе ја подобриме својата положба во општеството. Времињата се тешки за сите професии, но секој е вреднуван така како што самиот се чувствува. Затоа, ги повикувам сите фармацевти да ги споделат своите идеи и размислувања со Комората и заеднички да делуваме со знаење и идеи за подобрување на фармацевтските политики и во континуитет да го подобруваме општествениот статус. Тоа е процес што постојано трае и треба да бидеме истрајни, достоинствени и обединети во постигнувањето на своите цели.

Елизабета Белазелкоска